

ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับ
กระบวนการ บริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

นางสาวพรพิมล เชียรไพสิฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหาร การศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974 - 562 - 133 - 1

010274

I 1660715b

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND ASSISTANT ADMINISTRATORS
CONCERNING ADMINISTRATIVE PROCESS OF LARGE SECONDARY
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE AUSPICES OF THE
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN CENTRAL REGION

Miss Pornpimoln Tienpaisidh

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

โดย

นางสาวพรทิมา เขียวโสภา

ภาควิชา

บริหาร การศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย กันติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประสิทธิ์ อนุภาค
..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ อนุภาค)

คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์

ดร.สุวิทย์ มุ่งสอน
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ดร.อมรชัย กันติเมธ
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย กันติเมธ)

นายสุวรรณ จันทร์สม
..... กรรมการ
(นายสุวรรณ จันทร์สม)

อธิบดีของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน
มัธยมศึกษานาคาใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

ชื่อนิสิต นางสาวพรพิมล เขียรไพสิฐ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษานาคาใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษานาคาใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการใช้กระบวนการบริหารการศึกษา
ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษานาคาใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร
การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษานาคาใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในส่วนกลาง แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ประชากรประกอบด้วยผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง จำนวน 79 โรงเรียน ทั่วประเทศทั้งหมดโดยไม่มี การสุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 395 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูล ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ของการใช้กระบวนการบริหาร การศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 395 ฉบับ ได้รับคืนและใช้ในการวิจัยได้จำนวน 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.33

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และค่าที่ (t - test)

ผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ ทั้งผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทั้ง 7 ด้านคือ การตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ การประสานงานและการประเมินผลงาน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ทั้ง 7 ด้านดังกล่าว ไม่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3. ปัญหาและอุปสรรคของการใช้กระบวนการบริหารการศึกษาภายใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ทั้งผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร มีความเห็นว่า
เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับความล่าช้า
ในการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวของหน่วยงานในโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและ
ผู้ช่วยผู้บริหาร เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions of Administrators and Assistant Administrators Concerning Administrative Process of Large Secondary School Administrators under the Auspices of the Department of General Education in Central Region

Name Miss Pornpimoln Tienpaisidh

Thesis Advisor Assistant Professor Amornchai Tantimedh, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1982

ABSTRACT

Purposes of the Research:

1. To study the opinions of the administrators and the assistant administrators concerning the administrative process of the large secondary school administrators under the auspices of the department of General Education in Central Region.
2. To compare the administrators' and assistant administrators' opinions concerning the administrative process of the large secondary school administrators under the auspices of the department of General Education in Central Region.
3. To study the problems and obstacles of using the administrative process within the large secondary schools under the auspices of the department of General Education in Central Region.

Hypothesis:

The opinions of the administrators and assistant administrators concerning the administrative process of the large secondary school administrators under the auspices of the department of General Education in central region are different.

Procedures:

The population used in this research included administrators and assistant administrators from 79 large secondary schools in central region. The total population were 395 persons.

The instruments used in this study were questionnaires consisting of three parts. Part I was the check-list questionnaire used to study the population's personal data. Part II was the rating-scale questionnaire used to study the opinions concerning the administrative process of the large secondary school administrators. Part III was the rating-scale and open-ended questionnaire used to study the problems and obstacles of using the administrative process within the large secondary schools. Three hundred and ninety-five copies of the questionnaire were distributed and three hundred and forty-one copies or 86.33 percent were returned.

The data were analysed by using frequencies, percentages, means, standard deviations and the t-test.

Findings:

1. Concerning the administrative process of the large secondary school administrators, both administrators and assistant administrators indicate that the large secondary school administrators perform at the above average level in seven aspects as follows: decision-making, planning, organizing, communicating, influencing, coordinating and evaluating.

2. Opinions of administrators and assistant administrators concerning the administrative process of the large secondary school administrators in seven aspects above are not statistically different.

3. Both administrators and assistant administrators indicate that problems and obstacles of using the administrative process within the large secondary schools are in average level, with the exception of one detail. Slow-report in the divisions of the school, both of them rate at the below average level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อมรชัย ทันทิเมธ อาจารย์ที่ปรึกษา ในการช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ จนสำเร็จสมบูรณ์ และได้รับความแนะนำที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่ได้กรุณา
ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
อาจารย์ไสว สวัสดิ์ศุภิน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ได้กรุณาออกหนังสือขอความ
ร่วมมือในการออกแบบสอบถามและสนับสนุนการวิจัยเป็นอย่างดี ผู้อำนวยการและ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลางทุกท่าน ที่กรุณาตอบ
แบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย อาจารย์อภภา อุคมรัตน์
อาจารย์วิญญูพร วัฒนเจริญ อาจารย์คณิง ไทยประดิษฐ์ อาจารย์วิเชียร สามารถ
และอาจารย์ทิพวัลย์ อุคมรัตน์ ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือจากอาจารย์เสาวภา เขาวนธฉัตร
อาจารย์วิบูลย์ พรหมโชติ คุณรุ่งนภา คงรอด คุณอุไร ชันดี คุณวลัยพร เสียงประเสริฐ
และคุณบำรุง จริตงาม ในการรวบรวมแบบสอบถาม คุณรัชนิ บุญศิริขันธ์กุล ที่ได้กรุณา
ช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุน
การวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนเพื่อนนิสิตผู้ช่วยเหลือและให้กำลังใจ ซึ่งมีอาจกล่าวนาม
ได้ทั้งหมดในที่นี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น
จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

หากจะมีส่วนดีของวิทยานิพนธ์นี้บ้าง ผู้วิจัยขอมอบแก้ปัญหามาตรา วรรคครูอาจารย์
และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พรทิมา เชียรไพสิฐ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการแผนภูมิและตารางประกอบ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย.....	8
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	11
2 เอกสาร วรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การบริหาร การศึกษา.....	14
กระบวนการบริหารการศึกษา.....	16
การตัดสินใจสั่งการ.....	22
การวางแผน.....	28
การจัดองค์การ.....	31
การติดต่อสื่อสาร.....	33
การใช้สิทธิพลหรือการรังใจ.....	36

การประสานงาน.....	38
การประเมินผลงาน.....	40
ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารการศึกษา.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	63
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	63
สมมติฐาน.....	63
ประชากร.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง.....	80
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการใช้ กระบวนการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง.....	101
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	112
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	112
สมมติฐานของการวิจัย.....	112

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

วิธีดำเนินการวิจัย.....	113
สรุปผลการวิจัย.....	114
อภิปรายผลการวิจัย.....	121
ข้อเสนอแนะ.....	132
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	132
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	142
ประวัติผู้เขียน.....	158

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ แผนภูมิและตารางประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร.....	99
ตารางที่		
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มประชากร.....	69
2	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	74
3	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	75
4	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ.....	76
5	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา..	77
6	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา.....	78
7	กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา หรือฝึกอบรมทางคานบริหาร.....	79
8	กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ คำนการตัดสินใจสั่งการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร.....	82
9	กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ คำนการวางแผน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร.....	85

รายการแผนภูมิและตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	กระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการจัดองค์การ ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร.....	87
11	กระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร.....	89
12	กระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร.....	92
13	กระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการประสานงาน ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร.....	94
14	กระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการประเมินผลงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร.....	96
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.....	98
16	ปัญหาและอุปสรรคของการตัดสินใจสั่งการตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและบุคลากร.....	102

รายการแผนภูมิและตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร	103
18	ปัญหาและอุปสรรคของการจัดองค์การ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร	104
19	ปัญหาและอุปสรรคของการติดต่อสื่อสาร ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร	105
20	ปัญหาและอุปสรรคของการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร	106
21	ปัญหาและอุปสรรคของการประสานงาน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร	107
22	ปัญหาและอุปสรรคของการประเมินผลงาน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร	108

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย